

**ĐỀ XUẤT XÂY DỰNG MÔ HÌNH
TRƯỜNG TIẾN TIẾN, HỘI NHẬP QUỐC TẾ
TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH TRONG BỐI CẢNH HIỆN NAY**

*PROPOSAL TO BUILD A MODEL
OF A PROGRESSIVE SCHOOL AND INTERNATIONAL INTEGRATION
IN HO CHI MINH CITY IN THE CURRENT CONTEXT*

LÊ THUY MỸ CHÂU, *chaultm@gmail.com*

Sở Giáo dục và Đào tạo Thành phố Hồ Chí Minh

THÔNG TIN	TÓM TẮT
<p>Ngày nhận: 19/4/2023 Ngày nhận lại: 10/7/2023 Duyệt đăng: 6/9/2023 Mã số: TCKH-S03T9-B06-2023 ISSN: 2354 – 0788</p> <p>Từ khóa: Mô hình, tiên tiến, hội nhập quốc tế, Thành phố Hồ Chí Minh.</p> <p>Key words: Model, advanced, international integration, Ho Chi Minh City.</p>	<p>Trong bối cảnh hiện nay cho thấy việc tiếp tục phát triển mô hình trường tiên tiến theo xu thế hội nhập khu vực và quốc tế là một nhu cầu mang tính cấp thiết và cũng khả thi. Bài viết đề cập đến thực trạng thực hiện Mô hình trường tiên tiến, hội nhập quốc tế tại các trường phổ thông trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh. Bên cạnh đó, bài viết còn đưa ra một số một số định hướng chung (tổ chức quản lý nhà trường; các hoạt động giáo dục, ngoại khóa và các hoạt động khác; đào tạo, bồi dưỡng chuyên môn cho cán bộ quản lý giáo dục, giáo viên, nhân viên nhà trường; phát triển cơ sở vật chất; định hướng về công tác tài chính) và các khuyến nghị để đảm bảo việc xây dựng và phát triển mô hình trường tiên tiến, hội nhập quốc tế tại Thành phố Hồ Chí Minh trong bối cảnh hiện nay.</p> <p>ABSTRACT</p> <p><i>In the current context, continuing to develop the Advanced School model following the trend of regional and international integration is an urgent and feasible need. The article mentions some of the current status of implementing the advanced school model in Ho Chi Minh City. In addition, the article also provides some general directions (school management organization; educational, extracurricular and other activities; training and professional development for administrators). education, teachers, school staff; physical facility development; financial orientation) and recommendations to ensure the construction and development of an advanced, internationally integrated school model in Ho Chi Minh City in the current context.</i></p>

1. Đặt vấn đề

Đảng Cộng sản Việt Nam đã sớm nhận thức về tầm quan trọng của sự nghiệp giáo dục - đào tạo. Trên cơ sở tổng kết thực tiễn một cách sâu sắc, đường lối quan điểm của Đảng về giáo dục - đào tạo đã có những bước tiến mới. Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VIII đã xác định: “Giáo dục và đào tạo phải thực sự trở thành quốc sách hàng đầu” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 1996). Tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX, Đảng Cộng sản Việt Nam tiếp tục khẳng định: “Phát triển giáo dục - đào tạo là một trong những động lực quan trọng thúc đẩy sự công nghiệp hóa, hiện đại hóa, là điều kiện để phát huy nguồn lực con người - yếu tố cơ bản để phát triển xã hội, tăng trưởng kinh tế nhanh và bền vững” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2001). Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XI đã xác định: “Đổi mới căn bản, toàn diện nền giáo dục theo hướng chuẩn hoá, hiện đại hoá, xã hội hoá, dân chủ hoá và hội nhập quốc tế” và “Phát triển nhanh nguồn nhân lực, nhất là nguồn nhân lực chất lượng cao, tập trung vào việc đổi mới căn bản và toàn diện nền giáo dục quốc dân” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2011).

Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục là một công việc hết sức trọng đại, do vậy, Kết luận số 51-KL/TW ngày 30/5/2019 của Ban Bí thư về tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 29-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Khóa XI. Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo là đổi mới những vấn đề lớn, cốt lõi, cấp thiết, từ quan điểm, tư tưởng chỉ đạo đến mục tiêu, nội dung, phương pháp, cơ chế, chính sách, điều kiện bảo đảm thực hiện; đổi mới từ sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước đến hoạt động quản trị của các cơ sở giáo dục, đào tạo và việc tham gia của gia đình, cộng đồng, xã hội và bản thân người học; đổi mới ở tất cả các bậc học, ngành học. Đổi mới để tạo ra chuyển biến mạnh mẽ về chất lượng và hiệu quả giáo dục, đáp ứng ngày càng tốt nhu cầu

học tập của nhân dân. Đổi mới căn bản và toàn diện không có nghĩa là làm lại tất cả, từ đầu mà cần vừa kế thừa, củng cố, phát huy các thành tựu, phát triển những nhân tố mới, tiếp thu có chọn lọc những kinh nghiệm của thế giới, vừa kiên quyết chấn chỉnh những nhận thức, việc làm lệch lạc; đổi mới có trọng tâm, trọng điểm, có lộ trình phù hợp với thực tế đất nước, địa phương. Những hạn chế, thách thức của giáo dục phải được nhận thức sâu sắc, có giải pháp hữu hiệu và lộ trình khắc phục, vượt qua để đưa sự nghiệp giáo dục lên tầm cao mới, hội nhập quốc tế.

Nhận thức ý nghĩa và tầm quan trọng của đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo mà Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 của Ban Chấp hành Trung ương (Khóa XI) đã đề ra, Đại hội đại biểu Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh khóa X, XI đã khẳng định: “phải xây dựng và phát triển mô hình Trường tiên tiến. Đây là một trong những giải pháp đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh (Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh, 2015, 2020).

Sau gần 10 năm thí điểm thành công tại Trường THPT Lê Quý Đôn, Ủy ban nhân dân Thành phố ban hành Quyết định số 3036/QĐ-UBND ngày 20/6/2014 về Tiêu chí trường tiên tiến, theo xu thế hội nhập khu vực và quốc tế (UBND Thành phố Hồ Chí Minh, 2014). Đây là cơ sở pháp lý quan trọng, chính thức chuẩn hóa mô hình “Trường tiên tiến theo xu thế hội nhập khu vực và quốc tế” tại Thành phố Hồ Chí Minh” (gọi tắt là trường tiên tiến). Ngày 02/10/2015, Ủy ban nhân dân Thành phố đã triển khai Quyết định số 4887/QĐ-UBND ban hành Kế hoạch thực hiện Chương trình hành động số 46-CTrHĐ/TU ngày 21/6/2015 của Thành ủy thực hiện Nghị quyết số 29-NQ/TW (UBND Thành phố Hồ Chí Minh, 2015).

Năm 2019, Luật Giáo dục ban hành và đi cùng đó có rất nhiều Nghị định, văn bản quy phạm pháp sửa đổi, bổ sung và yêu cầu từ thực tiễn. Ngày 18/03/2022, Ủy ban nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh ban hành Quyết định số 07/2022/QĐ-UBND quy định về tiêu chí công nhận trường thực hiện chương trình chất lượng cao “Trường tiên tiến, hội nhập quốc tế” tại Thành phố Hồ Chí Minh nhằm quy định rõ mục đích, yêu cầu, phạm vi, đối tượng, nguyên tắc, tiêu chí, quy trình xét duyệt và đánh giá, trách nhiệm các chủ thể tham gia... để làm cơ sở pháp lý thực hiện (UBND Thành phố Hồ Chí Minh, 2022).

Trong bối cảnh hiện nay cho thấy việc tiếp tục phát triển mô hình Trường tiên tiến theo xu thế hội nhập khu vực và quốc tế là một nhu cầu mang tính cấp thiết và cũng khả thi. Tuy nhiên, để định hướng phát triển sao cho hiệu quả, nhất thiết cần có những giải pháp mang tính chiến lược cũng như đảm bảo làm cơ sở, nền tảng nhằm đáp ứng yêu cầu thực tiễn. Vì thế, việc phân tích thực trạng, trên cơ sở đó có những đề xuất, khuyến nghị là nhiệm vụ cần quan tâm.

2. Thực trạng mô hình trường tiên tiến, hội nhập quốc tế tại Thành phố Hồ Chí Minh

2.1. Phương pháp thu thập dữ liệu thực trạng

Qua nghiên cứu các văn bản pháp lý, các văn bản chỉ đạo của các ngành, các cấp lãnh đạo và các nguồn tài liệu có độ tin cậy cao về mặt khoa học như: Sách, tạp chí khoa học, tạp chí chuyên ngành giáo dục... liên quan đến thực hiện mô hình chất lượng cao “Trường tiên tiến, hội nhập quốc tế”.

Dựa trên nghiên cứu các hồ sơ đề nghị chấp thuận chủ trương thực hiện chương trình chất lượng cao “Trường tiên tiến, hội nhập quốc tế” và các hồ sơ đề nghị thẩm định công nhận trường đạt tiêu chuẩn “Trường tiên tiến, hội nhập quốc tế” của các cơ sở giáo dục công lập trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh. Qua đó, đánh giá những nội dung các đơn vị đã và đang triển khai tổ chức thực hiện tốt, cũng như

những khó khăn, bất cập mà các đơn vị đã vướng mắc, chưa được tháo gỡ.

Bên cạnh các nghiên cứu văn bản, hồ sơ, tác giả còn tiến hành 02 hoạt động nghiên cứu thực tế để tổng hợp thông tin về thực trạng thực hiện mô hình “Trường tiên tiến, hội nhập quốc tế” để làm cơ sở thực tiễn cho bài viết, như:

- Thu thập thông tin từ các đoàn kiểm tra, giám sát quá trình thực hiện đề án của các cơ sở giáo dục, Phòng Giáo dục và Đào tạo và các đoàn thẩm định của Sở Giáo dục và Đào tạo TP.HCM về đánh giá chất lượng thực hiện các Đề án đã được phê duyệt.

- Khảo sát bằng phiếu về thực trạng thực hiện mô hình “Trường tiên tiến, hội nhập quốc tế” và các yếu tố ảnh hưởng (khách quan, chủ quan) đến quá trình thực hiện tại các đơn vị. Trong đó, đối tượng được khảo sát là cán bộ quản lý cấp Sở; cán bộ quản lý, giáo viên các đơn vị thuộc các cơ sở giáo dục Mầm non, Tiểu học, THCS, THPT công lập đã và chưa thực hiện mô hình “Trường tiên tiến, hội nhập quốc tế”.

2.2. Một vài phân tích thực trạng có liên quan

Năm 2005, Trường THPT Lê Quý Đôn chính thức thí điểm thực hiện Mô hình trường tiên tiến, hội nhập quốc tế. Tính đến nay, trên địa bàn Thành phố đã có 40 trường ở tất cả các cấp học, với 828 lớp và 24.237 học sinh theo học. Trong đó, cấp mầm non: 16 trường, 163 lớp, 4.915 học sinh; cấp tiểu học: 13 trường, 310 lớp, 9.273 học sinh; cấp trung học cơ sở: 08 trường, 221 lớp, 6.000 học sinh; cấp trung học phổ thông: 03 trường, 134 lớp, 4.049 học sinh. Bên cạnh đó, hiện còn 05 trường (01 trường mầm non, 02 trường tiểu học và 02 trường trung học phổ thông) được phê duyệt nhưng chưa triển khai và 10 trường đăng ký triển khai đang trong quá trình thẩm định để thực hiện trong thời gian tới.

Như vậy, trong 18 năm qua, số lượng trường, lớp, học sinh của mô hình này tăng lên hàng năm, nhất là giai đoạn năm học 2015-2016 đến năm học 2020-2022 nhằm đáp ứng

ngày càng tốt hơn nhu cầu của người dân, trở thành động lực cho sự phát triển và nâng cao chất lượng giáo dục của Thành phố. Đồng thời, cho thấy sự tin tưởng của xã hội đối với mô hình này. Song song với sự phát triển nhanh về số lượng, cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy và học được quan tâm đầu tư nâng cấp theo hướng hiện đại như: màn hình LCD, bảng tương tác, máy tính kết nối internet, các phòng thí nghiệm, thực hành, phòng máy vi tính, phòng học ngoại ngữ, phòng tập đa năng, bếp ăn một chiều, thư viện sạch đẹp, thoáng mát, hiện đại.... Đội ngũ cán bộ quản lý - giáo viên là những người năng lực quản lý tốt, mạnh dạn đổi mới, có chuyên môn, nghiệp vụ, có uy tín; việc dạy và học cũng được đổi mới về phương thức (tiếp cận các phương pháp giảng dạy hiện đại: STEM, STEAM, AI, nghiên cứu khoa học...) nên chất lượng được nâng lên rõ rệt. Các Trường theo mô hình tiên tiến là những cơ sở giáo dục tiên phong trong đổi mới, là những hình mẫu để các nhà trường khác học tập, xây dựng và phát triển. Điểm đặc biệt trong mô hình này là nhằm hướng đến phát triển toàn diện năng lực, phẩm chất, kỹ năng, năng khiếu, chủ động, sáng tạo, ngoại ngữ và công nghệ thông tin theo tiêu chuẩn quốc tế, giao tiếp.... Nhờ cơ chế tài chính hoạt động trong nhà trường hiệu quả nên việc thực hiện xã hội hóa thuận lợi, đạt sự đồng thuận cao của phụ huynh. Theo đó, mô hình này bước đầu đã xây dựng thành công những ngôi trường có chất lượng tốt với mức học phí thấp hơn rất nhiều so với các trường quốc tế, đồng thời, để học sinh Thành phố có thêm cơ hội thụ hưởng chất lượng giáo dục tiến tiến, hiện đại. Việc thực hiện có tính đột phá nhưng theo một lộ trình chặt chẽ; vừa đảm bảo đủ trường lớp cho việc dạy và học các cấp học, và tránh gây ra sự trùng lặp; vừa tạo tiền đề và động lực cho việc phát triển giáo dục tiên tiến, hiện đại.

Bên cạnh kết quả đạt được như đã nêu trên, qua quá trình tổ chức thực hiện cũng đã bộc lộ một số tồn tại, vướng mắc, bất cập, cụ thể:

- Kể từ năm 2005 bắt đầu thí điểm mô hình trường tiên tiến đến nay, thì Quyết định số 07/2022/QĐ-UBNDTP, ngày 18/02/2022, Ủy ban nhân dân Thành phố ban hành Quy định về tiêu chí công nhận trường thực hiện chất lượng cao “Trường tiên tiến, hội nhập quốc tế” tại Thành phố Hồ Chí Minh là cơ sở pháp đầy đủ về mục đích, yêu cầu, phạm vi, đối tượng, nguyên tắc, tiêu chí, quy trình xét duyệt và đánh giá, trách nhiệm các chủ thể tham gia... để thực hiện. Do vậy, trước khi Quyết định 07 ban hành thì quá trình tổ chức thực hiện cũng gặp rất nhiều khó khăn. Mặt khác, trong giai đoạn này Luật Giáo dục, nhiều Nghị định, văn bản hướng dẫn đã ban hành hoặc sửa đổi, bổ sung cũng đã tạo ra một số khó khăn nhất định trong quá trình tổ chức thực hiện.

- Cấp ủy, chính quyền của một số quận, huyện, kê cả ngành giáo dục một số nơi chưa nhận thức, đầy đủ về vị trí, vai trò của mô hình trường tiên tiến, hội nhập quốc tế; chưa quan tâm và đầu tư đúng mức đến việc xây dựng và phát triển mô hình trường tiên tiến, hội nhập quốc tế để nâng cao chất lượng giáo dục của ngành, địa phương mình.

- Nhu cầu mở rộng, triển khai thêm trường mô hình này ngày càng nhiều, song cơ sở vật chất, trường lớp học, trang thiết bị dạy học nhiều nơi còn thiếu hoặc bị xuống cấp; sĩ số học sinh/lớp là rào cản lớn cho việc phát triển vì số lượng học sinh mô hình này ít, vừa ảnh hưởng số lượng học sinh trên địa bàn, vừa ảnh hưởng đến việc nguồn thu nhà trường duy trì hoạt động. Mặt khác, việc định mức học phí thu trên mỗi học sinh được quy định từ năm 2015 đã không còn phù hợp nên cũng ảnh hưởng đến chất lượng dạy và học.

- Quyết định số 3036/QĐ-UBND ngày 20 tháng 6 năm 2014 về Tiêu chí Mô hình “Trường tiên tiến, theo xu thế hội nhập khu vực

và quốc tế tại Thành phố Hồ Chí Minh”. Để đáp ứng theo tiêu chí này, đòi hỏi có thời gian để đội ngũ quản lý và giáo viên phải hoàn thiện tiêu chuẩn, chất lượng trong quản lý, trong giảng dạy mới đáp ứng yêu cầu đặt ra nhằm khắc phục năng lực quản trị của một bộ phận cán bộ quản lý, phương pháp giảng dạy chậm đổi mới của giáo viên (UBND Thành phố Hồ Chí Minh, 2014).

- Quyết định số 4887/QĐ-UBND Ngày 02 tháng 10 năm 2015, Ủy ban nhân dân Thành phố đặt ra mục tiêu: “Đến cuối năm 2020, ở từng quận, huyện mỗi bậc học mầm non, tiểu học, trung học cơ sở có ít nhất 3 trường; có 2 trường trung học phổ thông đạt trường tiên tiến theo xu thế hội nhập” (Ủy ban Nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh, 2015). Tuy nhiên, so với mục tiêu kế hoạch đề ra thì đến nay chỉ tiêu này chưa đạt được.

3. Một số định hướng và giải pháp cần quan tâm

Để giữ vững những kết quả đạt được và khắc phục, hạn chế những tồn tại nêu trên, đòi hỏi sự tập trung, quyết tâm của cả hệ thống chính trị, nhất là ngành giáo dục Thành phố phải có sự nỗ lực rất cao mới hoàn thành mục tiêu đề ra. Cần thực hiện tốt một số định hướng chung bao gồm:

Thứ nhất, định hướng tổ chức quản lý nhà trường gồm: Trường xây dựng, thực hiện kế hoạch chiến lược phát triển nhà trường theo giai đoạn; Trường tổ chức, quản lý công khai hoạt động hành chính, tài chính, hồ sơ sổ sách, quy chế chuyên môn, quy chế dân chủ, thực hiện kiểm tra nội bộ, phối hợp công tác; Hội đồng trường và các hội đồng khác hoạt động có hiệu quả. Tổ chức Đảng Cộng sản Việt Nam, các đoàn thể và tổ chức khác trong nhà trường được đánh giá vững mạnh, đạt hoàn thành tốt nhiệm vụ trở lên; Nhà trường có nhiều hoạt động xây dựng môi trường làm việc khoa học, thân thiện và phát huy hoạt động công đoàn, nhiều hình thức đa dạng để chăm lo về đời sống vật chất, tinh thần cho người lao động, có chế

độ khen thưởng theo từng học kỳ và cuối năm; Trường thực hiện giảng dạy 02 buổi/ngày cho toàn bộ học sinh của trường; Trường tổ chức bán trú cho học sinh ăn uống, nghỉ trưa tại trường với cơ sở vật chất, phòng ăn nghỉ tiện nghi, đáp ứng đầy đủ như cầu học sinh; Sĩ số học sinh không quá 35 học sinh/lớp; Trường đảm bảo đủ phòng học chuyên môn, phòng sinh hoạt kỹ năng, phòng chức năng trang bị đầy đủ vật dụng; Trường triển khai đổi mới công tác quản lý, ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý nhà trường.

Thứ hai, định hướng các hoạt động giáo dục, ngoại khóa và các hoạt động khác gồm: Có kế hoạch, chiến lược xây dựng và phát triển nhà trường theo từng giai đoạn được cơ quan quản lý giáo dục phê duyệt và giám sát thực hiện; Xây dựng và thực hiện kế hoạch giáo dục, kế hoạch môn học hiệu quả, có sự đối sánh giữa việc thực hiện 02 chương trình giáo dục phổ thông năm 2006 và 2018; Đổi mới phương pháp giảng dạy, phương pháp kiểm tra đánh giá phù hợp với mục tiêu và nội dung của chương trình theo định hướng phát triển phẩm chất năng lực của học sinh; Chú trọng trong việc dạy học môn ngoại ngữ (tiếng Anh), dạy học phân hóa các nhóm đối tượng học sinh nhằm nâng cao năng lực sử dụng ngoại ngữ trong đời sống cũng như chuẩn bị cho việc học tập chuyên sâu ở các ngành nghề sau giai đoạn học phổ thông; Tăng cường công tác giáo dục mũi nhọn, phát hiện và bồi dưỡng học sinh năng khiếu, học sinh giỏi, nâng cao thành tích học sinh giỏi cấp Quốc gia, cấp Thành phố; Tăng cường hoạt động thực hành, thực nghiệm cho học sinh; Tăng cường đổi mới kiểm tra, đánh giá, ứng dụng kỹ thuật số trong kiểm tra, đánh giá; Tổ chức thường xuyên, hiệu quả các hoạt động ngoại khóa, trải nghiệm, hướng nghiệp, giáo dục địa phương; Tiến hành tuyển sinh đầu cấp, dựa trên kết quả kì thi đánh giá năng lực do Trường thực hiện.

Thứ ba, định hướng đào tạo, bồi dưỡng chuyên môn cho cán bộ quản lý giáo dục, giáo viên, nhân viên nhà trường gồm: Tuyển dụng, sử dụng, và phân công cán bộ, giáo viên theo trình độ, năng lực và sở trường; Xây dựng đội ngũ cán bộ, giáo viên, nhân viên đủ về số lượng, mạnh về chất lượng, có phẩm chất chính trị, có năng lực chuyên môn khá, giỏi, có trình độ tin học, ngoại ngữ cơ bản, có phong cách sư phạm mẫu mực, đoàn kết, tâm huyết, trí tuệ, năng động, sáng tạo, đáp ứng yêu cầu cao của xã hội trong thời kỳ hội nhập; Tạo môi trường làm việc thân thiện, năng động, đề cao tinh thần hợp tác và chia sẻ với những điều kiện làm việc tốt nhất để mỗi cán bộ, giáo viên và công nhân viên đều tự hào, mong muốn cống hiến cho sự phát triển bền vững của nhà trường; Nâng cao thu nhập cho cán bộ, giáo viên và công nhân viên, tạo nguồn thu nhập ổn định để đội ngũ nhân sự an tâm công tác; Không ngừng cải tiến công tác thi đua, khen thưởng, đãi ngộ sao cho phù hợp với điều kiện thực tiễn, hướng tới sự công bằng, lành mạnh, tạo điều kiện cho từng cá nhân phấn đấu nâng cao hiệu quả, chất lượng hoạt động; Tổ chức kiểm tra đánh giá chặt chẽ, đúng quy định; Áp dụng các chuẩn vào việc đánh giá hoạt động của nhà trường về công tác quản lý (chuẩn Hiệu trưởng), giảng dạy (chuẩn nghề nghiệp giáo viên) nhằm đánh giá đúng năng lực từng cá nhân để có kế hoạch bồi dưỡng, quy hoạch và phát triển đội ngũ kế cận; Giáo viên lần lượt được tham quan hệ thống giáo dục ở nước ngoài; Chú trọng cho giáo viên các môn khoa học tự nhiên Toán - Vật lí - Hóa học - Sinh học - Ngoại ngữ được đi học tập, trao đổi, nâng cao chuyên môn nghiệp vụ; Hằng năm, năm đội ngũ nhân viên được bồi dưỡng nghiệp vụ cũng như lý luận chính trị nhằm đáp ứng những yêu cầu mới của trường tiên tiến.

Thứ tư, định hướng phát triển cơ sở vật chất gồm: Trang bị các phương tiện, thiết bị dạy học hiện đại, các trang thiết bị cho phòng

học bộ môn, đáp ứng yêu cầu đổi mới phương pháp dạy học; Xây dựng hệ thống mái che chống nắng sân trường; Thường xuyên bảo dưỡng, tu sửa và phát huy tác dụng cơ sở vật chất hiện có; Bảo quản, sử dụng cơ sở vật chất có hiệu quả, lâu dài và đảm bảo chất lượng; Tăng cường bồi dưỡng, nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ của viên chức làm công tác thiết bị dạy học; Huy động các nguồn lực ngân sách và ngoài ngân sách xây dựng cơ sở vật chất, trang thiết bị giáo dục theo hướng chuẩn hóa, hiện đại hoá, đạt chuẩn Quốc gia; Vận động kinh phí từ cộng đồng chăm lo sự nghiệp giáo dục thông qua việc huy động các nguồn tài lực từ học sinh, cựu học sinh, cha mẹ học sinh, các mạnh thường quân, các cơ quan, xí nghiệp, công ty, các doanh nhân thành đạt và các tổ chức xã hội trên địa bàn; Xây dựng kế hoạch mua sắm hợp lý các trang thiết bị dạy học hiện đại, đúng chuẩn, đảm bảo phục vụ tốt cho yêu cầu giảng dạy, học tập của giáo viên, học sinh.

Thứ năm, định hướng về công tác tài chính gồm: Đảm bảo ngân sách (bổ trí ngân sách theo định mức đầu tư/ học sinh cho từng bậc học theo định mức đầu tư chung và từ năm 2023, được giao thực hiện cơ chế tự chủ theo Nghị định 60/2021/NĐ-CP ngày 21/6/2021 quy định cơ chế tự chủ tài chính của đơn vị sự nghiệp công lập; Thông tư 56/2022/TT-BTC ngày 16/9/2022 hướng dẫn một số nội dung về cơ chế tự chủ tài chính của đơn vị sự nghiệp công lập, xử lý tài sản, tài chính khi tổ chức lại, giải thể đơn vị sự nghiệp công lập; Nghị quyết 116/NQ-CP ngày 05/9/2022 của Chính phủ về phương án phân loại tự chủ tài chính của đơn vị sự nghiệp công lập trong năm 2022; Đối với cơ chế thu quán triệt các văn bản (Nghị định 81/2021/NĐ-CP ngày 27 tháng 8 năm 2021 của Chính phủ Quy định về cơ chế thu, quản lý học phí đối với cơ sở giáo dục thuộc hệ thống giáo dục quốc dân và chính sách miễn, giảm học phí, hỗ trợ chi phí học tập; giá dịch vụ trong

lĩnh vực giáo dục, đào tạo; Văn bản số 2472/UBND-VX ngày 19 tháng 7 năm 2022 của UBND Thành phố Hồ Chí Minh về thống nhất chủ trương thực hiện các khoản thu khác năm học 2022-2023 và chấp nhận chủ trương xây dựng dự thảo ban hành Nghị quyết quy định các khoản thu dịch vụ phục vụ, hỗ trợ hoạt động giáo dục của các cơ sở giáo dục đào tạo công lập trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh từ năm học 2023-2024; Văn bản 2987/SGDDT-KHTC ngày 23/8/2022 của Sở Giáo dục và Đào tạo về hướng dẫn thu, sử dụng học phí và các khoản thu khác; thực hiện miễn giảm học phí và hỗ trợ chi phí học tập năm học 2022-2023 của các cơ sở giáo dục trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh; Văn bản 4203/SGDDT-KHTC ngày 01/11/2022 của Sở Giáo dục và Đào tạo về hướng dẫn thu, sử dụng học phí năm 2022-2023 của cơ sở giáo dục và đào tạo trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh.

Trên cơ sở đó, có thể quan tâm đến một số khuyến nghị sau để đảm bảo việc xây dựng và phát triển mô hình này đạt hiệu quả mong đợi:

Một là, tập trung đẩy mạnh tuyên truyền, triển khai sâu rộng trong hệ thống chính trị từ Thành phố đến cơ sở, nhất là ngành giáo dục nhằm nhận thức đúng, đầy đủ quan điểm của Đảng về “Đổi mới căn bản, toàn diện nền giáo dục theo hướng chuẩn hoá, hiện đại hoá, xã hội hoá, dân chủ hoá và hội nhập quốc tế”; Nghị quyết số 29-NQ/TW, ngày 04/11/2013 của Ban Chấp hành Trung ương và Kết luận số 51-KL/TW ngày 30/5/2019 của Ban Bí thư về tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 của Ban Chấp hành Trung ương. Bởi chỉ khi nhận thức đúng, đầy đủ tinh thần này, cả hệ thống chính trị, ngành giáo dục, nhất là cấp ủy, chính quyền và người đứng đầu tập trung đẩy mạnh, đầu tư và huy động nguồn lực xã hội để xây dựng và phát triển mô hình trường tiên tiến, hội nhập quốc tế

Hai là, tập trung nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ quản lý, giáo viên và tiếp tục đổi

mới phương pháp dạy và học. Để xây dựng và phát triển mô hình trường tiên tiến, hội nhập quốc tế, chất lượng đội ngũ quản lý đóng vai trò rất quan trọng, song thực tế cho thấy vẫn còn một bộ phận đội ngũ quản lý năng lực, trình độ quản lý chưa theo kịp yêu cầu đổi mới; thiếu tính chủ động, tư duy, năng lực sáng tạo và có tầm nhìn chiến lược, kỹ năng ngoại ngữ, tin học, kỹ năng quản lý dự án và tài chính, kỹ năng lãnh đạo.... Song song nâng cao chất lượng đội ngũ quản lý, đội ngũ giáo viên phải được nâng chất và tiếp tục đổi mới phương pháp dạy và học. Đối với mô hình trường tiên tiến, hội nhập quốc tế đòi hỏi chất lượng giáo viên cao, phương pháp giảng dạy phải được đổi mới; giáo viên phải đạt ngoại ngữ và tin học theo Quyết định số 07/2022/QĐ-UBNDTP ngày 18/02/2022 của Ủy ban nhân dân Thành phố ban hành. Do vậy, ngoài việc tham gia các lớp đào tạo, bồi dưỡng của các cấp, các ngành; được chăm lo về đời sống về vật chất, tinh thần, sức khỏe và môi trường làm việc, học tập giao lưu trong và ngoài nước... thì việc từng cán bộ quản lý, giáo viên phải tự học tập, rèn luyện nhằm nâng cao năng lực quản lý, chuyên môn, nghiệp vụ, trình độ ngoại ngữ, tin học và phương pháp giảng dạy mới, hiện đại.

Ba là, tập trung đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị nhằm phục vụ tốt cho việc dạy và học. Theo yêu cầu đặt ra đối với mô hình này mà Quyết định số 07/2022/QĐ-UBNDTP ngày 18/02/2022 của Ủy ban nhân dân Thành phố đặt ra phải đảm bảo có các phòng học bộ môn, phòng thiết bị dạy học, phòng thí nghiệm với đầy đủ trang thiết bị dạy học theo quy định; thư viện đạt chuẩn theo quy định, xây dựng thêm thư viện sách, báo, tạp chí bằng tiếng Anh, phát triển nguồn tư liệu điện tử đáp ứng yêu cầu tham khảo của giáo viên và học sinh; có đầy đủ phòng y tế, phòng làm việc của đoàn thể, khu vực cho các hoạt động giáo dục thẩm mỹ (nhạc, họa, nhiếp ảnh, điêu khắc, nặn tượng...), phòng truyền thống, hội trường lớn, khu luyện tập thể

dục - thể thao, nhà thi đấu đa năng hoặc hồ bơi được trang bị đạt tiêu chuẩn quy định; có thiết bị, dụng cụ đáp ứng nhu cầu sinh hoạt Câu lạc bộ Âm nhạc, Mỹ thuật. Ngoài ra quản lý nhà trường, quản lý dạy học bằng phần mềm, phòng học trực tuyến, chuyên đổi số, camera, máy tính tốc độ cao, kho tài nguyên học liệu điện tử... Do vậy việc đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy và học là yêu cầu cấp thiết trong mục tiêu đổi mới căn bản và toàn diện của giáo dục; song đối với mô hình trường tiên tiến, hội nhập quốc tế lại càng cấp thiết hơn và đóng một vai trò rất quan trọng trong quản lý, trong nâng cao chất lượng dạy và học. Để thực hiện tốt điều này, thiết nghĩ ngoài đầu tư ngân sách thì việc phát huy tối đa nguồn lực xã hội cũng là yếu tố rất quan trọng, góp phần to lớn trong đổi mới căn bản, toàn diện trong giáo dục nói chung, trong việc xây dựng mô hình trường tiên tiến, hội nhập quốc tế nói riêng ở Thành phố Hồ Chí Minh.

Bốn là, tiếp tục hoàn thiện hệ thống pháp lý nhằm cơ sở cho việc xây dựng và phát triển mô hình trường tiên tiến, hội nhập quốc tế tại Thành phố Hồ Chí Minh. Qua gần 10 năm xây dựng và phát triển mô hình trường tiên tiến, hội nhập quốc tế, bên cạnh thuận lợi, những kết quả đạt được như đã nêu, thì vẫn đề tồn tại, vướng mắc không hề nhỏ là cơ chế, chính sách, các quy định pháp luật thường xuyên thay đổi, chông chéo, thiếu đồng bộ, chưa bắt kịp với sự phát triển và yêu cầu thực tiễn, từ đó, dẫn đến rất nhiều khó khăn trong công tác quản lý, cơ chế tài chính, chính sách thu hút giáo viên giỏi cũng như huy động nguồn lực xã hội. Bên cạnh đó, ngày 24/6/2023, Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam khóa XV, kỳ họp thứ 5 thông qua Nghị quyết 98/2023/QH15 về thí điểm cơ chế, chính sách đặc thù phát triển Thành phố Hồ Chí Minh. Theo đó, ngày

08/7/2023, Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh ban hành Chỉ thị số 27-CT/TU về lãnh đạo, chỉ đạo triển khai thực hiện Nghị quyết 98/2023/QH15 của Quốc hội về thí điểm một số cơ chế, chính sách đặc thù phát triển Thành phố Hồ Chí Minh. Do vậy, việc tiếp tục cập nhật những quy định mới, nghiên cứu, rà soát, sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện các quy định pháp luật về mô hình trường tiên tiến, hội nhập quốc tế đảm bảo tính thống nhất, đồng bộ, công khai, minh bạch và phù hợp với yêu cầu thực tiễn và kịp thời; nhằm phát huy tính chủ động, sáng tạo của nhà trường, đội ngũ quản lý, nhất là trong công tác quản lý, cơ chế tài chính nhằm vừa phát huy nguồn lực xã hội, vừa quản lý và khai thác tốt cơ sở vật chất của nhà trường, đảm bảo thu nhập, đời sống vật chất và tinh thần cho giáo viên.

4. Kết luận

Có thể khẳng định rằng việc thực hiện kế hoạch xây dựng và phát triển mô hình trường tiên tiến, hội nhập quốc tế trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh chính là tiền đề cho nâng cao chất lượng dạy và học trên địa bàn Thành phố, đáp ứng yêu cầu đổi mới, căn bản, toàn diện giáo dục. Trong bối cảnh mới của thực hiện Nghị quyết 98/2023/QH15 của Quốc hội về thí điểm một số cơ chế, chính sách đặc thù phát triển Thành phố Hồ Chí Minh, việc tiếp tục xây dựng và phát triển mô hình trường tiên tiến, hội nhập quốc tế đảm bảo tính hiệu quả và khả thi nhất là tạo ra nguồn lực thúc đẩy sự phát triển giáo dục nói chung cũng như góp phần khắc họa đặc trưng trong phát triển giáo dục Thành phố. Việc quan tâm thực thi các giải pháp bao gồm: hoàn thiện hệ thống pháp chế có liên quan, đầu tư nguồn lực, đầu tư cơ sở vật chất cũng như quán triệt nhận thức về đổi mới giáo dục sẽ góp phần đảm bảo việc triển khai mô hình này hiệu quả hơn.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Ban Chấp hành Trung ương (2013). *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện Giáo dục và Đào tạo, đáp ứng nhu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế*. Hà Nội.

Ban Chấp hành Trung ương (2019), *Kết luận số 51-KL/TW ngày 30/5/2019 về tiếp tục thực hiện Nghị quyết Trung ương 8 khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế*. Hà Nội.

Ban Thường vụ Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh (2015). Chương trình hành động số 46-CTrHĐ/TU ngày 21 tháng 6 năm 2015 của Thành ủy TP HCM thực hiện Nghị quyết 29-NQ/TW của Hội nghị lần thứ tám Ban Chấp hành Trung ương khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế. Thành phố Hồ Chí Minh.

Đảng Cộng sản Việt Nam (1996). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VIII*. Hà Nội.

Đảng Cộng sản Việt Nam (2001). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX*. Hà Nội.

Đảng Cộng sản Việt Nam (2011). *Cương lĩnh Đảng cộng sản Việt Nam về xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội (Bổ sung, phát triển năm 2011)*. Hà Nội.

Đảng Cộng sản Việt Nam (2011). *Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XI*. Hà Nội.

Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh (2015). *Văn kiện Đại hội đại biểu khóa X*. Thành phố Hồ Chí Minh.

Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh (2020). *Văn kiện Đại hội đại biểu khóa XI*. Thành phố Hồ Chí Minh.

Quốc Hội (2019). *Luật Giáo dục*. Hà Nội.

Quốc Hội (2023). *Nghị quyết 98/2023/QH15 về thi điểm cơ chế, chính sách đặc thù phát triển Thành phố Hồ Chí Minh*. Hà Nội.

Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh (2023). *Chỉ thị số 27-CT/TU ngày 8 tháng 7 năm 2023 về lãnh đạo, chỉ đạo triển khai thực hiện Nghị quyết 98/2023/QH 15 của Quốc hội*. Thành phố Hồ Chí Minh.

UBND Thành phố Hồ Chí Minh (2014). *Quyết định số 3036/QĐ-UBND, ngày 20 tháng 6 năm 2014 về Tiêu chí trường tiên tiến, theo xu thế hội nhập khu vực và quốc tế tại Thành phố Hồ Chí Minh*. Thành phố Hồ Chí Minh.

UBND Thành phố Hồ Chí Minh (2015). *Quyết định số 4887/QĐ-UBND ngày 02 tháng 10 năm 2015, của Ủy ban nhân dân Thành phố về Tiêu chí trường tiên tiến, theo xu thế hội nhập khu vực và quốc tế tại Thành phố Hồ Chí Minh*. Thành phố Hồ Chí Minh.

UBND Thành phố Hồ Chí Minh (2022). *Quyết định số 07/2022/QĐ-UBND quy định về tiêu chí công nhận trường thực hiện chương trình chất lượng cao “Trường tiên tiến, hội nhập quốc tế” tại Thành phố Hồ Chí Minh*. Thành phố Hồ Chí Minh.